Iubirea de sine ne ucide, iar smerenia ne dă viață

Cu cât se smerește cineva mai mult pe sine, cu atât mai ușoară și mai naturală devine pentru el ascultarea. Din umila mea experiență duhovnicească am învățat că este mult mai ușor să duci o viață duhovnicească cu smerenie și că harul este dat celor smeriți.

Lipsa de smerenie duce la certuri, conflicte, îndreptățiri ascunse, prejudecăți și încăpățânare. Toate aceste lucruri fac viața monahală mai dificilă și ea devine mai întunecată decât culoarea straielor noastre. Deși toate aceste lucruri sunt banale și lipsite de importanță, ele nu sunt altceva decât egoism și rămășițe de mândrie. Aceste patimi, ca și viermii de lemn, distrug fundamentul unei vieți monahale bune.

Ava Isaia spune: „Un călugăr este cineva care se bucură mereu". Așa este definit un călugăr; el spune că monahul este o persoană care este întotdeauna veselă.

Deși unii dintre voi pot obiecta:

"Dar Sfântul Efrem ne vorbește despre lacrimi … "

Sau:

"Alți Părinți ne vorbesc despre post, greutăți și întristare …"

Când vorbim despre un călugăr care "se bucură mereu", nu înseamnă că el glumește mereu. Dimpotrivă; căci, așa cum spune Părintele Emilian, în acest sens [i.e. glumește mereu] un călugăr încearcă să-și ascundă suferințele lăuntrice creând o imagine diferită de cea care îi aparține de fapt. Noi vorbim aici despre bucuria care este asociată cu pacea interioară, cumpătarea și liniștea monahului, care îi dăruiește mângâierea și răscumpărarea lui Hristos.

Există o vorbă binecunoscută a Sfântului Pasie Athonitul: „Am atât de multă bucurie încât nu știu ce să fac cu ea. Aș putea încărca panouri solare cu ea în zilele ploioase". El a spus asta nu pentru a impresiona oamenii, ci pentru a împărtăși din propria sa experiență personală. Așa ar trebui să trăiască o persoană care merge la biserică. Cuvântul "creștin" înseamnă într-o anumită

măsură o persoană plină de bucurie.

Sfântul Siluan Athonitul într-una din rugăciunile sale a spus: „Te rog, Doamne, nu-mi mai trimite bucurie, pentru că nu o pot suporta. Inima mea se va topi de bucurie". Acest lucru poate fi experimentat de către toți oamenii, dar mai ales de cei care și-au dedicat viața lui Dumnezeu – adică de către călugări.

Și în altă parte, Sfântul Paisie scria: „Dacă aș pune jumătate din bucuria mea în partea dreaptă a unei scări și toată bucuria care există în această lume în partea stângă, atunci partea cu bucuria mea o va întrece pe cealaltă".

Ce a dorit să ne comunice Sfântul Paisie? Era sărac, foarte bolnav, slab și cu mintea curată. El suferea de o mulțime de boli diferite. Nu avea nimic. Dar acest om, despre care se spune, că privirea ta nu se putea desprinde de la fața lui, a trăit de parcă ar fi fost un rege. Cum se poate întâmpla așa ceva? Pentru că era capabil să-și controleze patimile și era un om cu adevărat smerit.

Omul smerit nu se teme să cadă, pentru căci stă sub toate. Nu are unde să cadă. O persoană smerită nu se ceartă cu nimeni, nu se plânge, nu simte frică. O persoană smerită este bucuroasă dacă este aleasă să cânte în cor, desemnată să lucreze în cancelarie sau să spele vasele în trapeza mănăstirii. Ea va fi mulțumită și folositoare pretutindeni. Prezența unei persoane smerite aduce o stare de pace care se transmite celor din jur. Întrucât comunicarea cu alte persoane poate fi dificilă – nu știi cum să le abordezi și indiferent ce le spui, indiferent dacă este bine sau rău, „își pierd cumpătul". Acest lucru arată că nu au smerenie.

Dar, așa cum a scris marele Părinte al Bisericii, Sfântul Ioan Gură de Aur, există un fel de smerenie bolnavă. Ne referim aici la tipul de evlavie plină de mândrie care nu înseamnă altceva decât vorbe și o anumită înfățișare exterioară – adică o falsă smerenie. De exemplu, spui cu umilință: „Vreau să fiu ultimul". Dar când rămâi ultimul undeva, începi să cârtești.

O femeie a spus odată unui preot. „Sunt cea mai păcătoasă femeie din lume". Și când au fost într-un pelerinaj la Ierusalim, preotul i-a spus: „Femeie păcătoasă, vino aici". Dar ea a răspuns: „Părinte, cum îndrăznești ?! Cum poți să-mi vorbești așa ? " „Dar nu mi-ai spus tu că ești cea mai mare păcătoasă din lume?", a întrebat el.

Deci, putem vorbi doar noi despre asemenea lucruri care ne privesc, dar nu permitem altora să facă același lucru. Se dovedește astfel că smerenia noastră este falsă. Acesta este semnul unei situații nesănătoase, pentru că ne imaginăm pe noi înșine într-un mod diferit, într-un mod care nu reprezintă sinele nostru adevărat. În Evanghelie, Hristos se adresează fariseilor cu cele mai aspre cuvinte: „Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că închideţi împărăţia cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intraţi, şi nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsaţi.
Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că înconjuraţi marea şi uscatul ca să faceţi un ucenic, şi dacă l-aţi făcut, îl faceţi fiu al gheenei şi îndoit decât voi. Vai vouă, cărturarilor şi fariseilor făţarnici! Că semănaţi cu mormintele cele văruite, care pe din afară se arată frumoase, înăuntru însă sunt pline de oase de morţi şi de toată necurăţia. Aşa şi voi, pe din afară vă arătaţi drepţi oamenilor, înăuntru însă sunteţi plini de făţărnicie şi de fărădelege” (Matei:13,15; 27-28).

Așa cum am mai spus, aceasta este “purtarea unei măști evlavioase ” sau “o reprezentație teatrală ”. Este o prestație pe care o joacă cu problemele duhovnicești, prezentându-se pe ei

înșiși drept persoanele care nu sunt. Nu spun că ar trebui să ne mărturisim păcatele și să ne umilim public. Ceea ce spun este că nu ar trebui să ne înălțăm cu toate aceste cuvinte ostentative. Cuvintele pseudo-umile sau o privire pseudo-smerită sunt o boală gravă care subminează fundamentul vieții noastre spirituale. Trebuie să fim cu adevărat oameni smeriți.

„Toate acestea mâna Mea le-a făcut şi sunt ale Mele, zice Domnul. Spre unii ca aceştia Îmi îndrept privirea Mea: spre cei smeriţi, cu duhul umilit şi care tremură la cuvântul Meu!” (Isaia 66: 2), spune Domnul.

Acesta este cel pe care Domnul îl privește. Părintele Tihon cel Bătrân va spune despre Sfântul Paisie: „În fiecare dimineață, Domnul binecuvântează lumea cu mâna Sa dreaptă, dar pe cel smerit El îl binecuvântează cu ambele mâini.” Și va spune, de asemenea, că diferite feluri de oameni vor ajunge în iad: oamenii care dau de pomană, sau cei care se roagă, sau postesc, sau sunt feciorelnici, călugări sau preoți pot ajunge acolo. Dar nici măcar o singură persoană smerită nu va merge acolo. La fel, diferite feluri de oameni vor merge în Rai. Dar pentru persoana mândră, Cerul este închis. După cum s-a spus, smerenia este Cerberul (paznicul) tuturor celorlalte virtuți.

Sfântul Vasile cel Mare spune că smerenia este haina Dumnezeirii. Hristos, în smerenia Sa

neprihănită, a părăsit slava Cerului și a venit pe pământ, si-a luat El însuși natura umană și a devenit cel mai dezonorat dintre toți oamenii, deși nu a avut nici un păcat.

Unii teologi moderni fac o mare greșeală când spun că Hristos a atins desăvârșirea. Aceasta este o afirmație eronată. Hristos a fost întotdeauna desăvârșit.

Smerenia este baza tuturor virtuților. Dacă te rogi fără smerenie, rugăciunea ta se va ridica nu mai sus decât propriul tău cap. Dacă începeți să vă rugați și să spuneți: "Eu sunt o persoană dreaptă", sau: "Nu îmi plac alții" , atunci rugăciunea voastră nu va ajunge la Dumnezeu.

Omul smerit are lacrimi, este pre-plecat, are mustrare de sine și este atent atunci când este îndrumat. Omul smerit este binecuvântat cu mărinimie de Dumnezeu. Toate problemele noastre apar dintr-o lipsă de smerenie. Acesta este motivul. Iar mândria ne distruge, indiferent dacă este prezentă într-un grad mic sau mare. Prin urmare, Domnul nostru ne oferă prilejuri favorabile ascultării, căci aceasta este calea care duce la smerenie.

Poate cineva să știe să facă ceva, dar trebuie să aibă smerenie – nu ca un soldat, care trebuie să ceară permisiunea de a face ceva, ci cerând binecuvântarea unui Părinte Duhovnic.

Eșecurile noastre zilnice în viață sunt, de asemenea, un motiv de smerenie. Iar boala poate fi și ea un motiv de smerenie. Defăimarea de către alții, observațiile sarcastice sau refuzul pot fi, de asemenea, motive de smerenie. Toate acestea sunt lucruri bune care ne ajută să devenim smeriți.

Un anumit călugăr plângea, spunând: „Dumnezeu m-a părăsit: nu mai am ispite." El a crezut că, dacă nu a mai avut ispite, Domnul s-a îndepărtat de El.

Deci trebuie să ne străduim din greu pentru a deveni cu adevărat smeriți; atunci vom ajunge la o stare de binecuvântare și nu ne va fi frică de nimic. Nu ne vom depărta unul de celălalt, nu vom avea un sentiment de inferioritate, nu ne vom mai supăra… Și ne vom simți ca și cum trăim în Rai, pentru că Cerul este plin cu

oameni smeriți.

Nu există sfinți care să nu fi fost smeriți. Toți erau oameni smeriți. Și Sinaxarul nostru grecesc, care descrie viața sfinților, este un ocean de smerenie. După cum spune Sfântul Cosma Etolianul: „Smerenia și dragostea sunt cele două aripi cu care vom zbura spre Rai”.

Să ne rugăm Sfintilor Muntelui Athos în chiliile cărora trăim în prezent. Acolo există anumite rugăciuni frumoase de laudă scrise de Sfântul Nicodim Athonitul. El a scris că trăim în locașurile, mânăstirile, chiliile, pe care le-au construit acolo cu atâtea strădanii, jertfe, zbucium și lacrimi; să ne rugăm, așadar, acestor sfinți, ca ei să ne trimită sprijinul, ajutorul și mângâierea, pentru ca noi să devenim cu adevărat smeriți.

Cuviosul Moise Athonitul

Monk Moses the Athonite. Egotism Kills Us, But Humility Gives Us Life